

"EDINOST"

Izdanje po trikrat na teden v šestih izdankih ob torekih, četrtekah in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večernje pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za eno leto . . . 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . 3.—, " " " " 4.50 za pol leta . . . 6.—, " " " " 9.— za vsa leta . . . 12.—, " " " " 18.—. Naročila se plačevati naprej na naročbo brez priložne gotovine se sprava se ozira.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 av. izven Trsta po 4 av.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglasni se računajo po tarifi v poštu; za naslove s debetnimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrst. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, če med oglasit. št. se računajo po pogodi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnine, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo ulica Molino ploce celot. št. 3, II. nadst. Naročnine in oglase je plačevati loco Trst. Odprte reklame oje se preste poštnine.

"V edinosti je moč".

Italijanskim duhovnikom v odgovor.

V Istri 25. marca 1898.

(Zvršetek.)

Morda bi se izgovarjali, da Slovenci znajo italijanski jezik, in da torej ni vredno vznemirjati italijanskega ljudstva z slovenskimi konferencami, češ, verniki si žele miru. Kolikor mi poznamo italijansko ljudstvo, samo na sebi ni in ne bode vznemirjeno nikdar, tudi ako bi bile slovenske konference v cerkvi sv. Justa. Drugače pa je, ako imenuje „Amico“ kakor „vernike“ tržaški magistrat in svoje pripadnike. Ne edni ne drugi ne zaslužijo tega imena. Prvi so judje in framaženi, drugi, dasi duhovniki, ravno s svojim zadnjim nastopom delajo sramoto vsemu duhovskemu stanu. Sicer pa vse to ne opravičuje še nikakor italijanskih duhovnikov v njihovem proticerkvenem vedenju. Tudi, ako bi Slovenci res dobro znali italijanski jezik, bi bil tak izgovor popolnoma jalov. — Vznemirjeni so bili le krivonosi framažoni, ki niso verniki, in pa nekateri ultra-Italijani „Amico“-ve barve, ti pa le iz slepega sovraštva do Slovencev. Zakaj peče te gospode škofova naredba? Morda se boje, da bi kateri Slovenec znal bolje in bolj prepričevalno govoriti slovenskemu prebivalstvu tržaškemu, nego pa oni?! Tudi to ne opravičuje italijanskih duhovnikov, tudi ko bi bilo res tako. Sicer je pa to pravo. — In ravno o tem se nam uriva nekaka čudna slutnja, da je italijanskim duhovnikom oznanjevanje besede božje nekak „gšeft“. — Vsakemu pravemu duhovnu mora biti pač ležeče na tem, da ga o oznanjevanju besede božje ljudstvo popolnoma razume, ker drugače bi bilo vse govorjenje zastoj. Gotova resnica pa je, da vse niže ljudstvo slovensko, ki je tudi verno, ne zna toliko italijanskega jezika, da bi moglo razumeti italijanske propovedi. Morda razume kaj sem pa tje, a koristi mu ne italijanska propoved. Saj še niže italijansko ljudstvo ne razume visokoletečih fraz, kakoršnih so polni italijanski propo-

vedniki, kaj še le slovensko ljudstvo! Torej ne preostaja drugega, nego da se goverji Italijanom italijansko, in še to lepo po domače, Slovincem pa slovensko! — Edino to je pravično in krščansko, edino to želi sv. cerkev po zapovedi svojega začetnika Jezusa Kristusa.

Izgovor torej, da se s slovenskimi propovedmi vznemirja italijansko ljudstvo, je jalov, da, laž, kakoršne „Amicovi“ še niso poslali med svet. — Ustanovitelj sv. cerkve je rekel: „Pojte po vsem svetu, in učite vse narode!“ Tako je storil škof s svoje naredbe, tako je moral storiti, ker je potrebno, in ker mora skrbeti tudi za Slovence, ker „Boga je treba bolj poslušati, nego ljudi“. Vasj mi si milimo, da bode mil. škof Boga bolj slušal, nego pa par nestrpnih, zagrizenih „formalnih“ duhovnikov italijanskih.

Kaj pa je vendar italijanske duhovnike tako zaslepilo, da so celo svojemu škofu nekako indirektno odrekli pravico, vladati svoje cerkev po zapovedi sv. katol. cerkve?

Gola strast in sovraštvo do Slovencev, ter tudi neko prikrito sovraštvo do svojega škofa, ki je tudi Slovan po rojstvu. In še nekaj se nam dozdeva. — Magistrat tržaški ima oddajati skoraj vse župnije v tržaškem ozemlju. — Ne bi bilo torej dobro — si menda mislijo gospodje „Amicovi“ — ako bi se zamerili gospodom na magistratu, ker drugače ne dobimo lepih župnij, ki se začno izpraznjevati skoro. Torej zopet „gšeft“! — Taki ste, da za „gšeft“ postavljate na glavo celó cerkvene dogme, ter izpodkopavate mej ljudstvom avtoriteto škofovo! Lepa družbica to: judje, framažoni in „patentirani“ italijanski duhovniki! — Ne veste li, da so skoraj vsi krivoverci v srednjem veku padli v krivovero le zato, ker se niso hoteli pokoriti višim?! Nepokorščina in izpodkopavanje višje avtoritete je skoraj vselej prvi korak v — razkol. — Sicer se pa trudite zastoj, da bi vi poitalijančili slovensko ljudstvo tržaško. Ne pojde, gospodje, pešeno slovensko ljudstvo ne pojde za

vami v nemoralni tabor italijanski! Ljudstvo je že teliko prebujeno, in vas pozna, da vam v vašem vedenju ni za sv. vero, pač pa za golo poitalijančevanje ljudstva, kar pa je nemoralno in skrajno nedostojno katoliškega duhovnika! — Sicer pa ne bode nikdo verjel duhovnikom, ki skušajo svoje zlobnosti in sovraštvo do Slovanov pokrivati z vsakovrstnimi lažmi in falzifikovanjem resničnih odnošajev. Duhoven, ki blódi tako nizko, kakor blodijo zadnje čase italijanski duhovniki, ne zasluži več tega imena! — Župnik. —

Deželni zbor istrski.

XVII. seja dne 26. februarja 1898.

(Zvršetek.)

V imenu c. kr. vlade je spregovoril jednokrat nje zastopnik Alojzij Fabiani, a trikrat upravni poročevalec deželnega odbora, svetnik Czermak, dočim se deželnemu šolskemu nadzorniku vitez Klotiču ni videlo ni potrebno ni primerno, da bi kaj rekel.

Prvi, gosp. Fabiani, je rekel le par besed, potem ko je dr. Costantini prečital svoje poročilo, preseči zbornico, naj ista ne sodi oblasti po besedah poročevalčevih.

Svetnik Czermak je govoril prvič v posebni razpravi 11 prvih točk italijanskih zahtev. Med ostalim je rekel, da se deželni šolski svet o določanju naučnega jezika ne more držati menjenja interesovanih, ter se je skliceval o tem na §. 6 državnega šolskega zakona; da vlada ne vidi potrebe, da bi spremenila svoj na zakonu utemeljeni odlok glede odprave italijanskih razredov v Pazinu, ter da ne bi se imeli vzdržavati ti tudi drugače nepotrebni razredi. Hrvatska šola v tem kraju da je povsem na svojem mestu, ko jo obiskuje teliko otrok. O učiteljsišču v Kopru ni hotel reči ničesar. A ko je zaklical poslanec Bennati: a učiteljsišče? rekel je, da stvar prof. Kožuha pride

Sedaj je tudi tem skalam odbila poslednja ura. Ob enem z ugonobljanjem gozda so nekaki ljudje začeli počepati okrog osivelega kamenja. Ljudje v vasi so si mislili iz početka, da Nemci iščejo zaklade, toda Andrejček je zapazil kmalo, da oni vrtajo luknje.

„Nu, ali niso badasti ti švabi, da vrtajo to kamenje“, je dejala enkrat, pemiraje posodo, Polževa stari Sobieski. „Zlodej vedi, čemu delajo to?“

„E... vidite botra, jaz vem, zakaj oni delajo tako“, je odvrnila baba, vrteča svoje rdeče oči.

„Nu, zakaj? Bržkone radi svoje neumnosti.“

„Ne...“ je odvrnila Sobieska. „Oni, vidite, vrtajo, ker oni, vidite, se čuli, da v takem kamenju tiči žaba.“

„Torej čemu to?“ je vprašala Polževa.

„Ker se oni, vidite, hoté prepričati, ali je to resnica.“

„Nu, a čemu to?“

„Bes jih znaj“, je odvrnila Sobieska s tako prepričevalnim glasom, da je morala Polževa priznati to vprašanje kakor rešeno.

Med tem pa Nemci niso iskali žab v kamenju, marveč so v izvrtane luknje potaknili nabojev, zamašili jih s peskom ter jeli razstreljavati skale. Kanonada je trajala ves dan in ta strel je odmeval do najoddaljenejših bregov doline ter oglašal vsem in vsakemu posebej, da se še celó skala ne upira Nemcu. (Pride še.)

PODLISTEK.

Prednja straža.

67

ROMAN.

Poljski spisal Boleslav Prus. Poslovenil Podravske.

Gozd je padel. Ostala sta samo nebo in zemlja, na njej pa nekoliko grmov brinja, nekoliko leščevja, nekoliko mladih borevcev, neštivilne vrste papjev ter celi kupi ležečih debel, od katerih so v naglici odsekavali veje. Nikomur drugemu ni prizanesla morilna sekira.

Nikomur, niti hrastu, po čegar stoletni skorji so smukali ognjeni trakovi strele. Ta zmagovalce ujme, zagledan v nebe, ni skoro zapazil črvičev, kratajčih se o njegovih negah in udarcih sekir se se mu adeli podobni klepanju detela. Nakrat pa se je zvrnil, prepričan v poslednjem trenutku, da se je zrušil svet in da na tako negetovem svetu življenje ni nič vredno.

Bil je še neki drugi hrast, na čegar posušeni veji se je nekdaž obesil nesrečni Simon G lob. Od tega časa so se ga s strahom izogibali ljudje. Ta, zapazivši tolpe drvarjev s sekirami, je zašepetal: „Bežite od ted, kajti moje ime pomenja smrt. Same jeden človek se je detaknil z reko mojih vej in je umrl.“ Ko pa se ga drvarji, meste da bi poslušali njegove opomine, jeli sekati in čimdalje globše zasajati mu v telo ostro železo,

se je grozno razsrdil ter zarjovel: „Pomastim vas“ in je padel na zemljo.

Borovec, v čegar duplji se je skrivale par veverice, videči to splošno ugonobljenje, se je tlašil z nadejo, da se en vzogne taki usodi z obzrom na bivalce svoje. „Pomilovanje se zbudi v njih, kajti, kaj sta jim zakrivila bedni, mali veverici?“ je zašepetal ter — padel, ugonobivši z lastno težo prestrašeni živalci.

Tako so ginila močna drevesa jedno za drugim; nad njihovim grobom se je jokala nočna megla in se čivkali ptiči, orepani očetovskih bivalšč.

Starejša od gozda in močnejša od hrastov bilo je velikansko kamenje, goste razsejano po okolici in po polju. Kmetje se ga niso detaknili, prvič radi tega, ker se nobeden ni dal ganiti z mesta, drugič pa, ker jih niso potrebovali nikjer. Sicer pa je krožila med ljudmi tudi govorica, da so v prvih dnevih stvarjenja spuntani slodji metali to kamenje v angelje in da ni bilo varno detakniti se jih, ker bi utegnili pasti nesreča na vso okolico. Ležal je torej vsak na svojem mestu, obkeljen s kupom trave ter obrasčen z mahom. K večjemu, da je pastir, prenočujoči na polju, zakuril pod njimi ogenj; utrujen rataj se vlegel na katera k poludnevem počitku, ali pa je človek, hrepeneči po denarju, iskal pod njimi skritih zakladov. Ko pa tega ni jim ni pripetilo.

pred deželni šolski svet ter branil postopanje tega sveta v vprašanju nadučitelja v Mal. Lošnju; slednjič je branil najnovejšo naredbo istega dežel. šolskega sveta, ki je naložil razpis natečaja za službo na italijanski šoli v Opatiji ter odredbe in postopanje vlade glede hrvatske šole v Nerezinah.

Deželnozborski predsednik dr. Campitelli se je čutil prisiljenega, da je prigevarjal dr. Gambinija, ker je le-ta govoril, ko po pravilniku ni bilo več časa za to, in sicer o tem in onem, dedim bi bil smel tedaj le o nekaterem.

Italijanski poslanci so glasovali za svoje predloge, hrvatsko-slovenski poslanci za svoje. Na c. k. vladi je sedaj, da dela stvarno, nepristransko, pravično in po zakonu.

Sedaj nam je omeniti še odurnih prizorov, ki so se vršili v tej razpravi. Ko je poslanec g. Kompare spregovoril: „Visoka zbornica!“ navstal je velik krik na gornji galeriji. Predsednik je svaril občinstvo in je prosil razsodnejše, naj upliva na druge. Nič ni pomagalo: kašljali so dalje, kašljali, ropotali ter vsklikali razne. Predsednik je opominjal in grozil: „Finiscone per Dio“. Vse zastoj.

Občinstvo je kašljalo še močnejše ter kričalo grozno. Predsednik je ukazal, naj se galerija izprazni. Z galerije je bilo čuti glasov: naj grede z galerije oni, ki buče. Predsednik je odgovarjal na te glasove: Iztirajte jih sami! Galerija je bila še vedno polna. Predsednik je pretrgal sejo in je izišel iz dvorane. Vrnivši se, je videl, da se oni še na galeriji. Zakričal jim je, naj se oddalje. Ostali pa so dotlej, dokler ni gori na galerijo došel posl. Rizzi, menda kakor župan puljski, ki je nekoliko z dobroto nekoliko z sile slednjič vendar odpravil občinstvo. Zatem je bilo še precej mirno, ko je govoril posl. Kompare. Med govorom svetnika Czeremaka — ki je govoril samo italijanski — nastalo je ropotanje pred deželnozborsko dvorano, kjer so bili oni, katere so odpravili z gornje galerije. Ko je dr. Trinajstić govoril prvič, je nastal zopet velik vik in krik pred dvorano. Predsednik je rekel ponovno, naj ide kdo ven in naj napravi mir, ali vsakrat je navstal nov, še huji, uprav grozen krik in vrišč. Ko je dr. D. Trinajstić govoril v drugič, so bili zopet isti prizori pred dvorano. A ko je govoril Italijan dr. Gambini, zadnji med govorniki, so se ponavljali krik, ropot in ropotanje ter so kričali razsajalci: „Dolg čas nam je! Pustite nas gori!“ Tako enkrat, dvakrat. Predsednik je izjavil, da se ne uda nsiiju. Toda občinstvo je vendar prihajalo. Valic temu, da je je predsednik padil ven, bila je galerija kmalu polna in občinstvo je ostalo tam gori vzlic vsem prepovedim predsednikovim. In to občinstvo se je sestavljalo iz samih golobradih dečakov, ki so bili menda po večini trgovski pomočniki in gimnazijalni dijaki.

Seveda: ako puščajo na galerije take življe, potem ni možno vzdržavati miru. Vredno je, da se omeni tu tudi to, da je bilo med to sejo razne gospele teliko v sobi poslancev, kelikor v sobi predsednikov, da se stali na vratih, ki neposredno vodijo v deželnozborsko dvorano, ter da so nekateri gospodje — kakor n. pr. c. k. notarja Stanieh in Depiera ter neki Salata — celo sedel, v deželnozborski dvorani sami, dlje časa in povsem komodno!

Proti zaključku te poslednje seje se je glasovalo o zaključnih sklepih proračuna za l. 1898. Glasovanja se je udeležila samo večina.

Ti sklepi so se glasili:

1. Odobrava se proračun deželnega zaklada istrskega za leto 1898. s stroški glđ. 535.804 in dohodki gl. 121.036;

2. v pokritje primanjkljaja glđ. 414.765 se določuje z ozirom na predvidjeni višek ob zaključku leta 1897:

a) doklada od 35% na zemljarino, hišarino, stanarino, obrtarino za javna podjetja in na dohodarino, a 45% na občni obrtni davek, predpisan za deželo Istro;

b) doklada od 100% na užltine od vina in mesa;

c) neodvisni deželni davek od glđ. 1.70 na vsaki hektoliter piva, prodanega na drobno; od glđ. 10.08 na vsaki hektoliter močnih pijač, prodanih na drobno in označenih v čl. črka B II. tečka 1. zakona od 18. maja 1875, ter glđ. 6.68

na vsaki hektoliter močne pijače, prodane na drobno, označene v čl. 1 — B II. tečka 2. omenjenega zakona.

Na to je spregovoril predsednik svoj zaključni govor. Rekel je v glavnem, da se je zbor sešel v Pulju, pokeré se cesarskemu poklicu; in potem, ko je savaroval avtonomne pravice dežele, posvetil je vse svoje sile na korist dežele. Mnogo se je sterilo — je rekel — a kar je preostalo, razpravljalo se boče v prihodnjem zasedanju, ki se skliče, kakor se nadeja on, v soglasju z želje zbornice. Govornik se je spominjal raznih poteškoč, ki so bile na potu glede prostora, oddaljenosti od Poreča itd. Vzlic temu so delovali odseki marljivo in vztrajno. Zahvalil se je municipiju puljskemu za prostore, a c. kr. pošti za brzovav in telefon. Seje da niso bile vsikdar mirne; na tem da so bili krivi ozki prostori, razni uradi pod isto streho in potreba občinstva, ki daje izraza svojem učitstvu. Izgredev da je bilo le tu in tam, in še ti da so se udušili takoj. Sicer pa da to ni oviralo svobode v razpravi, niti ni uplivalo na sklepanje. Spomnivši se še razcvita mesta puljskega in svoje starosti, pozval je govornik zbornico, da vsklikne Njag. Veličanstu: Evviva, čemur se je odzvala večina z evviva, manjšina pa z živio!

Ko se je prečital še zapisnik zadnje seje, je izjavil predsednik, da je zasedanje zaključeno.

Nepretržni vrsti teh škandalov, ki so se vršili pod imenom zasedanja deželnega zbora istrskega, bode sledil od naše strani primeren epilog!

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 29. marca 1898.

K položaju. Odnev strela, ki ga je sprožil velmožni gospod Schönerer tam blizo gori, kamer ga vleče germansko srce magnetično silo, odmeva po vseh hribih, dolinah, ravninah in logih avstrijskega nemštva. Učinek njegove napovedi krvave vojne vsem onim Nemcem, ki menijo, da morajo vendar — če že ne iz srčnega nagiba, pa vsaj zavelje lepšega — imeti še nekoliko ozira do sirote avstrijske države, učinek te napovedi je seveda jako različen. Jedni besne še huje v svojem germanskem šovinizmu, ko je Schönerer kar s korcem prillil novega olja v zubelj; drugi pa se jezna oblastneža, ker se beje — ne za avstrijsko državo, ampak za svojo strankarsko korist in za — mandate. Prvi vsklikajo hozana Schönererju in grozé svojim poslancem za slučaj, ako bi se ne hoteli pokeriti poveljem velikega Prusa in poniževalca Avstrije in nje dinastije. V tem zmislu so hitro rezolvirala razna nemška politiška društva po deželi, zlasti pa se odlikujejo nemški nacionalci po alpskih deželah, katere prav za prav najmanje brigajo jezikovne naredbe. Da, tako se glasi refrén teh resolucij: dekler ne bodo definitivno odpravljene jezikovne naredbe, dotlej le obstrukcija, brezobzirna obstrukcija brez konca in kraja! Tako hoče Schönerer in take morajo hoteti tudi drugi.

Drugi, ki so vzaemirjeni in ki se boje, razni voditelji, pa se postavljajo po robu. Na shodu zapupnih mož nemške napredne stranke v Brnu je ropotal posl. dr. Gross proti drznosti in objestnosti Schönererjevi. Menil je: saj smo vsi Nemci za obstrukcije, ali ne damo si zapovedati od nikogar. Še huje je prišlo Schönererja glasilo koroškega poslanca Dobernigga, „Freie Stimmen“, rekiš naravnost, da je Schönerer lagal na škodu v Bodenhachu.

Da vidimo, koliko časa bode trajala korajža Gross-Doberniggova proti Schönererju! Menda ne dolgo. Saj so gospodje sami naganjali veter na jadra velikega Prusjaka in sedaj se mož veselo in komodno vozi po širokem morju ra vnetih astrati.

Za urejenje jezikovnega vprašanja. Raznim načrtom in predlogom, ki prihajajo dan za danom — zlasti od nemške strani — za urejenje jezikovnih odnošajev v Avstriji, se je pridružil še jeden, katerega priebčnje mariborska „Südtirolische Post“ s pripomnjo, da se ta načrt predloži zbornici od strani Jugoslovancov. Rečeni list zatrja, da se je o sestavljanju tega načrta jemal ozir na razne desedanje: jezikovne zakone, naredbe, predloge in publikacije. „Südtirolische Post“ prosi stvarne kritike o tem predlogu, ki se boče poštevata o zaključnem sestavljanju posamičnih §§. Ker

je to vprašanje za nas življensko še samo po sebi in ker morame slutiti, da ona jugoslovanska stran, kjer se poraja ta načrt, leži na južnoštajerski, torej na naši slovenski strani, menimo, da je le umentno, da tudi mi povsedešimo zaželjeno kritiko s tem, da dajemo ta načrt na znanje onim krogom slovenskim, v katerih je naš list bolj razširjen nego drugi. Načrt obseza 4 dele: I. splošni del, II. Sodišča in upravne oblasti, III. Občina, okraj in dežela, IV. Šola.

I. Splošni del.

§. 1.

Sleheri avstrijski državljani sme iskati in mora najti pravico v svojem materinem jeziku, in sicer na vseh instancijah, tudi tedaj, ako se poslednje nahajajo izven teritorialnega obseja veljavnosti dotičnega jezika.

§. 2.

Vsi „v deželi navadni“ jeziki so deželni jeziki ter so jednakopravni in jednakeveljavni na vseh javnih in notranjih razpravah državnih in deželnih oblasti.

§. 3.

Pe takem se morajo vsa javna oznanila in naredbe državnih in deželnih oblasti, ako so namenjene za obseg vse države ali jedne cele dežele, vršiti v vseh deželnih jezikih.

§. 4.

Vsi državni in deželni zakoni se morajo objavljati v vseh deželnih jezikih in je začetek veljavnosti teh zakonov odvisen od takega objavljaja.

§. 5.

Na razpravah v državnem zboru je svobodno vsakemu državnemu poslancu, posluževati se svojega materinega jezika in taki govori se morajo vsprejemati v stenografski zapisnik.

§. 6.

„V deželi navadnim“, torej deželnim jezikom je smatrati vsaki jezik, katerega jeden del stalnega naseljenja v deželi rabi kakor občevalni jezik.

§. 7.

Teritorialno obseže veljavnosti deželnega jezika se ne razteza samo na jezikovno zaključeni del dežele, ampak tudi na jezikovno mešane okraje in občine do 15% prebivalcev občine, stalno naseljenih najmanje že dve leti.

§. 8.

V teritorialnem obsežu veljavnosti deželnega jezika se smeje nameščati le taki deželni in državni uradniki, ki so popolaoma vešči temu jeziku v besedi in pismu. To znanje mora dokazati ali spridevalo zrelosti, ali pa službeni izpit.

§. 9.

Istotako morajo na vseh državnih in deželnih oblastih, na vseh zavodih, službah javni koristi, prometu, ter nahajajočih se v obsežu veljavnosti dotičnega deželnega jezika, vse dotične uradne table, napisi, uradni pečati, naznanila in tiskovine imeti tudi ta deželni jezik, oziroma rabiti, razglašati in se posluževati. V jezikovno zaključenem obsežu morejo biti isti jednojezični, v jezikovno mešanih okrajih morajo biti v dotičnih raznih jezikih.

Na vseh železnicah, državnih, deželnih in onih, ki so last privatnih družeb, morajo biti v jezikovno mešanih obsežih ne le napisi na posamičnih postajah v vseh dotičnih deželnih jezikih, ampak je tudi imena postaj klicati v istih jezikih.

Parlamentarne stvari. Neko poročilo, došlo danes z Dunaja, javlja, da finančni minister Kaizl v današnji seji predloži zbornici proračun za leto 1898. Ta proračun je bil predložil že bivši finančni minister Bilinski, toda prišli so poznani dogodki vmes. — Od danes naprej se bodo obrzavale baje tudi večerne seje, da bi tako do Velike noči rešili predloga za obtožbo ministrov. Razprava o predlogu za obtožbo grofa Badenija utegne biti viharina, ker posežeta vmes tudi bivši predsednik in bivši podpredsednik gg. Abrahamovič in Kramš, da opravičita svoje postopanje v minolem zasedanju. Razprave po Veliki noči bodo trajale kake tri tedne do 10. ali 12. maja; vsled tega se snidejo delegacije nekoliko pozneje, nego je bilo namenjeno prvotno.

Spor med Španjsko in Zjedinjenimi državami severoamerikanskimi. Položaj je še vedno jako napet, vendar se dozdeva, kakor da se predsednik Zjedinjenih držav obotavlja še neke-like predno podre vse mostove za seboj. V svoji poslanici do kongresa v Washingtonu, katero

spremlja poročilo komisije o katastrofi na ladiji „Maine“, pravi predsednik, da ne dvomi o pravičnosti naroda španskega. Postopati da boče tako, da na jedni strani ne boče trpela čast Zjedinjenih držav, na drugi strani pa boče gledal, da se vzdrže prijateljski odnosi med obema vladama. O vspehu boče sporečiti kongresu. Kongres in senat sta izročila stvar komisiji za vnanje stvari.

Homatije na Kreti stanejo državo Avstro-Ogersko lepo svotico 7 milijonov. Toliko smo potrošili namreč za vojake in bredivce, ki so bili na Kreti. Kakor je bilo jasno že v naprej, je Rusija odbila kandidata Turčije, Aleksandra Karatheodori za mesto guvernerja na Kreti. Istotako store gotovo tudi druge vlasti. Vse kaže torej, da je vendar grški princ Jurij jedini možni kandidat. V interesu miru na Balkanu bi bilo že želeli, da obvelja volja Rusije, da ne boče mislila Turčija, da sme res le norce briti iz vse Evrope.

Različne vesti.

Župnijski izpit je napravil č. gospod Ivan Normali, duhovnik pri sv. Antonu novem v Trstu. Novemu g. župniku naše čestitke.

Umrli je na Dunaju gosp. dr. Peter Matkovič, bivši profesor na vsučilišču v Zagrebu in tajnik jugoslovanske akademije. Pokojnik je bil učenjak na velikem glasu. Bilo mu je 68 let.

Jubilejno medaljo dobé vsi oni, ki so služili in služijo v vojaki v dobi od 2. decembra 1898, nadalje oni, ki so v omenjenem času dosegli 50-letnico ali več službe. Kar se tiče brambovcev dobé medaljo kadetje, enoletni dobrovoljci, oni, ki so bili že odlikovani z medaljo v vojski, in vsi oni vojaki, ki služijo sedaj že drugo leto ali več.

Kdor misli, da ima pravico do take medalje, mora se prijaviti na mestnem magistratu najdalje do 6. aprila t. l.

Tako treba! Minoli teden je poslala tuk. c. kr. davkarija svoje slavnoznane „Monitorje“ mnogim davkoplačevalcem Sv. M. M. spodnje. Trije istih so vrnili te monitorje potom pošte ter zapisali: „Se vrača, ker ni v slovenskem jeziku“. Gosp. davkoplačevalci: Kodrič Vekoslav in brata Farlan Anton in Andrej so odločili, da nastopijo vsa zakonita pota, ako jim slavna c. kr. davkarija ne ugodí se slovensko-nemškimi „Opomini“. Tako treba postopati! Ako slavna c. kr. davkarska oblast želi boja, naj ga pa ima. Bolje bi pa bilo, da bi ista upoštevala želje in potrebe ljudstva, mesto da si trdovratno in starim krivičnim tradicijam na ljubo tišči nčesa pred istimi. Kako si neki upate pošiljati laške „Monitorje“ ljudem v naši okolici, ko vendar gotovo veste, da so ti sami Slovenci?! Poreče morda, da slav. c. kr. davkarija ne more znati, kdo da je Slovenec in kdo Italijan! To pa je le prazen izgovor. Kedo je še slišal o kakem Italijanu v gornji okolici (??) in vendar se i tja pošiljajo „Monitorji“! Dostavljanje teh „Monitorjev“ pa se vrši na ta način: Davkarski sluga, dospavši v hišo pušča tam svoj „Moniterio“ ter odhaja, ne da bi se niti zmenil za podpis o resničnosti uročenja.

Klin s klinom.

Nepoboljšljivi! Prejeli smo in objavljamo: Pred časom sem vam sporočila o neki zalogi slovenskih Lahonov?! Pisala sem mirno, akoravno me je to mnogo žalostilo in — jezilo. Vabila sem zgabljene ovčice, naj se lepo vrnejo v domačo slovensko čredo. Zastonj, nisem jih privabila. Zadnje dni pusta sem prejela neko laške vabilo (o katerem sem vam že pisala) na ples v dvorano Mally v Torrente. Šla sam, toda ne z namenom, da bi plesala, ampak le, da se prepričam, je-li res, kar govore hudobni (?) ljudje. Namreč: da se prireditelji plesa sami — Slovenci!! Na moje žalost sem se morala prepričati, da so takrat imeli prav oni jeziki, katerim nisem verjela poprej. Moj tedanji opomin k poboljšanju ni imel nikakega vspeha; narobe — sedaj se cela om. garda sbaja v neki gostilni v ulici Farnete, kjer je vodi par trdih Italijanov! Družba, sestojeda od 30 možkih, 2 Lahov in 28 Slovencev, govori izključljivo v blažani laščini!! Kje ste vi, nekdanji narodni pevci, plesalci itd., kje Vaš narodni pones?! O svojem času ste grozili, da bodete tožili „Edinos“ in njenega namisljenega pisnika. Želela bi, da se to zgodi, ker tako bi vsaj izvedela narodni Kras in Vipava, kake sineva nam pošiljata v Trst. Sicer pa še

lahko pridem v imeni na dan, kar se tudi zgodi, ako se ne poboljšajo.

Slavenska.

Nadni občni zbor „Tržaškega podpornega in bralnega društva“ v Trstu se je vršil dne 20. marca 1898 v draštvenih prostorih. Zborovanja se je udeležilo dovoljno število členov osebno in oddanimi glasovnicami. Predsednik gosp. A. Kalan je otvoril občni zbor ter predstavil vladnega komisarja, gospoda I. Rebeka. — V nagovoru je očrtal predsednik delovanje odstopajočega odbora, ter je spodbujal novi odbor, naj nadaljuje v prihodnje zlozao v korist društva in njega členov. —

Zaradi odsotnosti društ. tajnika je prečital društveni uradnik, g. Škrinjar, tajnikovo poročilo o društvenem delovanju. Glavne točke tega poročila smo že priobčili v tem listu. Na predsednikovo vprašanje, ima li kdo kaj pripomniti k tajnikovemu poročilu, oglasil se je društvenik g. Lovro Repč. On se ne zлага s sklepom o povišanju tednine za 5 nč., ker je društvo vsejedne napredovalo. — Gospod predsednik mu je pojasnil, da se je tednina merala povišati, ker društvo nima še upravnega zaklada kakor ga zahteva vlada. Na to je občni zbor odobril tajnikovo poročilo.

G. Kranjc, društveni blagajnik, je prečital letne račune kakor se razvidi iz tiskanega poročila. O tej tečki je izrazil društveni člen g. Bregant željo, da bi se v prihodnje v poročila naznačilo tudi število zbranih in novih udov, ker bi potem bili računi bolj razumljivi udom. Na to se je odobrilo blagajnikovo poročilo.

Gosp. Kalan je hotel dati v prečitavanje nova društvena pravila, a občni zbor je odklonil to, ker se se društveniki že dovolj obvestili o istih na izrednem občnem zboru. Predsednik se je zahvalil za čast in zaupanje, ki mu je skazovalo društvo do danes, volivši ga več let predsednikom tega društva in je izjavil na to, da se za bodoče odpo-veduje tej časti. Ko je g. Kalan zapustil dvorano, je prevzel predsedništvo g. podpredsednik Čudvod. — Isti je vprašal občni zbor, da-li ima kdo kaj zoper odstopajoči odbor in da-li občni zbor da obsolutorij istemu? Ker se ni oglasil nikdo, je zbor dal odvezo prejšnjemu odboru.

Na to se je pričela velitev novega odbora. Po preštetu glasovnic so bili voljeni z večino glasov sledeči gospodje:

Predsednikom: Kranjc Josip; I. Podpredsednikom: Čudvod Matija; II. Podpredsednikom: Čermelj Ivan; I. Tajnikom: Kamušič Miloš; II. Tajnikom: Bukovič Fran; Blagajnikom: Gulič Fran; Knjigovodji: Sosič Anžon in Rože Josip; Ekonomom: Kukanja Anton. Odborniki: Taučar Josip I., Taučar Josip II., Taučar Ivan, Žetko Matija, Dreščik Martin, Gregorevič Matko, Škedelj Ivan, Kolb Josip, Zabric Ivan, Rože Miha, Kampare Avgust, Kovačič Ivan, Martelanc Miha in Okretič Vekoslav. Namestniki: Sešlin Vinko, Bajc Pavel, Slamič Fran, Filipčič Anton, Mezek Valentin in Lozej Vid. Ženski odbor: Purkart Marija, Rože Roza, Rože Marija, Posega Marija, Dekleva Ema in Škrinjar Marija. Namestnice: Sturňa Marija, Gruden Rezika, Ivanič Iranka in Zorzut Rezika. Pregledovalni odbor: Gulin Ivan, Colja Josip in Bene Fran. Mirevna sodnija: Posega Jakob, Zore Ivan, Hvalič Josip, Žerjai Bernard in Batič Silvester. Po proglašenju novega odbora zaključil je predsednik občni zbor, povabivši novi odbor v sejo za prihodnji četrtak.

Izpred porotnega sodišča. Pred porotnim sodiščem tržaškim se je vršila včeraj zanimiva tiskovna pravda. Tožitelji so bili trgovci: Alejzj Boscarolli, Dominik Costa, Ivan Košmčeli, Matevž Millionig, Ivan Prelog, Valentin Skečir, Ivan Spanghero, Leopold Štrekelj in Peter Rezzola. Na zatožni klopi je sedel bivši urednik socijalistiškega lista „Il Lavoratore“. Povod tožbi: žaljenje na časti. Tožitelje je zastopal odvetnik dr. Rabi, toženca dr. Basaggio. Tožitelji so se čutili žaljene, ker jim je predbacival rečeni list v nekem članku, da grdo in neusmiljeno postopajo se svojim osebjem. Na včerajšnji razpravi se tozencu ni posrečil dokaz resnice, marveč so izjavili dotični trgovski pomočniki in vajenci, da se zadovoljni se svojimi gospodarji. Porotnikom so se stavila tri glavna vprašanja: da-li je toženec objavljenjem dotičnega članka po krivem in imenoma dolžil tožitelje nečastnih dejanj? Da-li je toženec objavljenjem dotičnega članka, ne da bi bil navel določenih dejstev,

podtikal tožiteljem nelepih svojstev in čustev? Da-li je toženec, ne da bi bil navel določenih dejstev, izpostavljaj tožitelje Petra Rezzola, Domenika Costa, Ivana Spanghero, Ivana Preloga in Alejzija Boscarollija javnemu zaničevanju? Mimo tega se je stavilo k 1. glavnemu vprašanju še dopolnilno vprašanje: da-li je toženec podal dokaz resnice? Porotniki so potrdili seglasno vsa tri glavna vprašanja, in so zanikali dopolnilno vprašanje. Na podlagi tega verdikta porotnikov je sodišče obsodilo toženca Viktorja Gherzona na 3 mesece ječe, poostrene jednim postem vsaki mesec.

Dovoljeno nam bodi par pripomb k tej pravdi. Visoko cenečim dragoceno svobodo v izjavljanju svojega menenja; uvažujodim, kako težko je urednikom v sedanjih ljutih borbah in ob mrzličnem lovenju dogodkov jeden za drugim devati na tehtnico vsako besedo; uverjenim tudi po lastnih skušnjah, da je urednikom celo nemogoče, da bi se prepričevali vsikdar, da li je tudi resnično vse, kar se jim poroča, vedečim torej, kako mučen je posel novinarjev, nam je vsikdar nekako tesno pri srcu, kadar je zadela urednika taka ostra kazen, naj se že isti pristava prijateljem ali nasprotnikom našim. Takim čustvom pišemo tudi te-le vrstice. Naše sočutje je na strani toženca. Isti je storil krivice objavljanjem rečenega žaljivega članka. To je jasno dokazala vsa razprava. O tem smo bili uverjeni mi v prvi hip, čim smo med tožitelji čitali tudi ime jednega Preloga! Mi poznamo tega moža in vemo, da ta mož, se svojo blago naravo, ne more biti krut se svojimi služabniki. Istotako umejemo tega moža, da je moral iskati zadolženja. Ako bi ga ne iskal, ne bi bil več — on!

Vendar gojimo sočutje z obtožencem. To pa iz razlogov, navedenih že geri, in potem tudi zato, ker nem pravi prepričanje, da krivično postopanje socijal. glasil, kjer-koli se je pojavilo, nikakor ni toliko posledica osebne krivičnosti ali nasilnosti dotičnih urednikov, marveč je posledica dejstva, da je vse socijalistiško gibanje začelo v krive smer, da vidi v slehernem nedelavcu ali imovitniku: nasilnika, krivičnika in sovražnika delavnih slojev, ne da bi niti mislilo na to, da takim nepremišljenim in popolnoma neosnovanim generaliziranjem dela le prepogosto — krivico! Uredniki so sinovi te sméri. Ta smér jih vleče neizprosno seboj, da se identifikujejo žnjo in postajajo nje — žrtve. A žrtve te zgrešene smeri so tudi vsi oni, katerim naj bi koristilo vse to socijalno gibanje, ker se brez vse potrebe postavljajo v slepo sovražtvo do družih slojev, mesto da bi po dobrohotni dotiki iskali pravičnega uglačenja nasprotstev.

Ta zmota socijalistiškega gibanja se nam zrcali tudi v tej pravdi. Toženec se je skliceval na spomenico, ki so jo bili sestavili svojedobno trgovski pomočniki in agentje sami. Dobro! Ali naše skromne menenje je to, da takim spomenicam mera biti jedini namen, da se v dostojni obliki razlože krivice, kjer in v kolikor se iste gode v resnici, da se na ta način zboljšajo razmere, oziroma položnje onih, ki trpe na teh krivicah. Jednaka naloga bi bila tudi socijalistiš. časopisju. Šibajo naj se razmere, ali spoštne naj se osebno poštenje posamičnikov!! Taki osebni napadi ne le da ne koristijo stvari, ampak jej še škodujejo, ker kompromitirajo tudi opravičene zahteve socijalnega gibanja in ogorčaje one, kimerajo imeti vsaj toliko besedena rešenju socijalnega vprašanja, kolikor delavski živelj. Kakor razmerja med delodajalcem in delavcem, med delom in kapitalom, ni možno urejati drugače, nego potom pogodbe, tako se dosedanje razmerje ne more zboljšati drugače, nego potom kompromisa med rečenima čitateljema. Vsako drugo rešenje more koristiti pojedincem socijalnem gibanju, masi nikdar ne! Ta razmotrivanja so nam silila v pero, ko smo prečitali poročilo o gori omenjeni razpravi.

Umor in težko telesno poškodovanje radi ljubosumnosti. V nedeljo zvečer je prišlo 5 mladeničev in jedna deklica v krčmo v ulici Rossatti št. 1. Radi ljubavnih stvari je prišlo med njimi do pričkanja, tako, da jih je moral krčmar odsluviti. Na ulici se je nadaljevalo pričkanje in duhovi so se razgrevali čimdalje bolj. V ulici Giotto je prišlo med njimi do dejanj. Vnel se je ljut pre tep. Je den izmed njih je potegnil nož in jevihte začel ti

istega. Takemu postopanju so nastopile kaj grozne posledice. Dva mladeniča sta se hkratu zgrudila k tjem. Jeden njiju se je zamogel še dvigniti sam ter je odšel na zdravniško postajo, drugega pa sta prenesla dva navzeča v bližnjo lekarno. Ko je došel v lekarno zdravnik z zdravniške postaje, videl je takoj, da je rana zelo nevarna in je naročil, da so mladeniča prenesli v bolnišnico. Tjekaj je bil sproveden tudi prvi. Prvi, ki je bil zaboden z nožem v trebuh, je umrl še isti večer ob 10. uri. Rana drugega ni tako nevarna, ker je bil zaboden v rebra. Preminuli je 18letni Ivan Finestra, knjigovez iz Trbiža; drugi je 20letni Fran Gustinčič, čevljar iz Trsta. Ko je bil izvršen grozin čin, so zbežali morilec in ostali. Včeraj pa ga je našla oblast in redarji so ga odveli v zapor. Morilec je 16letni Romano Bajc. O vzgoja, vzgoja! Tu, tu imate hvaležnega in tudi krvavo potrebnega dela, vi gospodje na magistratu, ki imate javno vzgojo v svojih rokah; tu, tu bi bilo vaše mesto, vi gospodje od „Amica“, da bi svojim uplivom, svojo duhovensko avtoriteto in po svoji dolžnosti popravljali, kar kvarijo vaši prijatelji in zavezniki v uredniških laških listov! Tu tu, treba da se pokazete, da umejete svoj sveti poklic! Altroče italijanski značaj laških cerkva in binavske spomenice, v katerih nastavlja skrita bedala proti ugledu lastnega škofa! Ti 16letni morilec tožijo one, ki zastrupljajo javno vzgojo in ki iz grdi namenov vzbujajo vse grde instinkte! Ali zastrupljevalci so vaši bratje v narodnem sovraštvu in zato je sodba njim sodba tudi vam!

Še jeden dogodek radi ljubesumnosti. Sinoči okoli polnoči vračala sta se domov Lucijan Canto iz Škorkije št. 98 in Alojzija Gombač. Blizu cerkve sv. Jakoba jima je prišel nasproti človek, kateri je gotovo dobro znan Alojziju. Prišlec je komaj zgovoril par besed in že je začel pretepati obeh, naposled je izvelkel nož ter je ranil z istim Cantota. Na kričanje ženske so prihiteli ljudje, a napadovalec je že zginil v temi. Neki redar je spremljal potem oba napadena na zdravniško postajo. Canto je moral potem v bolnišnico.

Poskus samomora. 39letni mornar Angelj Furlan se je naveličal življenja. Včeraj jutraj je zaprl duri svoje sobe. Prižgal je na to oglja, legel v posteljo in pričakoval smrti. Bliznji se zapazili dim, prihajajoči iz njegove sobe. V strahu, da je nastal ogenj, so pozvali gasilce, ki so res došli in odprli duri siloma. Oguja niso našli, pač pa veliko dima in v njem ležečega Furlana, katerega so koj prenesli na zrak. Prišel zdravnik z zdravniške postaje je naročil, naj se Furlan prenese v bolnišnico.

Slov. akad. društvo „Slovenija“ priredi v petek, dne 1. aprila 1898, v Kastnerjevi restavraciji svoj I. redni občni zbor v letnem tečaju 59. s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika; 2. poročilo odberovo: a) predsednika, b) tajnika, c) blagajnika, d) knjižničarja, e) arhivarja, f) gospodarja; 3. poročilo klubov; 4. poročilo revizorjev; 5. volitev novega odbora: a) predsednika, b) odbornikov in dveh namestnikov, c) treh revizorjev; 6. slučajnosti. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Slovanski gosti dobro došli!

Iz Pulja nam pišejo: O. in kr. viši mojster v vojnem arzenalu, gosp. Feliks Cotič, brat urednika „Edinosti“, je sestavil toli posrečeno konstrukcijo pumpe za zgoščevanja zraka, da se je ista — po mnogih poskusih na kopnem in na morju — sedaj definitivno vsprejela za namene c. in kr. vojne mornarice. V edlikovanje konstrukterja je poveljstvo mornarice dovolilo istemu 6000 gld. nagrade. V vsem triletnem poskušanju te pumpe se niso primerila nikaka poškodovanja in je posebno poudariti, da ta kompresor znači veliko prihranitev toliko glede prostora in teže, kolikor glede troškov. Te prednosti pred drugimi sistemi treba ceniti posebno. Ta pumpa pa ne bode dobrodošla le za namene vojne mornarice, ampak — zбоk priprave zasnovne svoje, lahke pristopnosti, lahkega posluževanja in velike sposobnosti za delo — tudi za namene industrije. V tem pogledu se tej pumpi odpre pot v vse države po patentiranju.

Lahonskemu časopisu v album. Pišejo nam: Lanijskega leta je zaukazal mestni magistrat tržaški kakor šolska oblast, da mora vodstvo slov. šole pri Sv. Jakobu napraviti kamenit smetišnik, mesto že obstoječega, češ, da te zahteva zdrav-

stveni zakon. Pomislite, da je omenjeni smetišnik zadaj za šolo, kjer nimajo otroci ničesar opraviti. V ulici Del Asilo na stari Reni se pa nahaja mestni otroški vrtec. Pred vrtom se tri stranišča, eno uprav na ulici, pokrito le kosom pleha, dve pa v zraven stoječih vežah na — pragu! Poslednji dve v najslabšem stanju! Z ene besedo: ko sem šel mimo, akoravno v zimskem času, moral sem si — tlačiti nos!

Vahim torej gospodo lahona, naj si to sliko vzamejo v album!

Vam pr., gospod urednik, rečem le toliko, da sedaj ne vem, kako več pisati, ker, ako vam poročam kaj važnega, razglasa jo mene in Vas za nič več in nič manj nego špijone!! Žal, da so to nekdanji „vrli“ narodnjaki, a današnji rudeči demokratje! O pazovalec.

Iz Maček nam pišejo: Vsikdar smo radi obiskovali veselice v Dolini, v Črnomkalu, Ricmanju itd. Vsikdar smo bili navdušeni. Kar smo videli tam nas je vspebujalo k premišljevanju, da-li ne bi bilo tudi v nas megeče kaj takega? In res: zasvitalo je tudi v nas! Tadi vinas smo se vzdramili nekaterniki, ki bečemo vzbuditi tudi one mlačneže, ki govere še vedno: „kaj meni te, kaj koristi to kmetu!“ Reveži ne vede še kako zatiran je njih lastni rod povsodi.

Ustanovili smo bralno in pevske društvo. Nadeli smo mu ime „Primersko“ Dne 2. januarja smo predložili pravila c. k. namestništvu v Trstu, a dne 29. smo že dobili potrjena.

Na prvi občni zbor je došlo 36 udov. Prasednikom je bil izvoljen Josip Jamšek, podpredsednikom Anton Tul, tajnikom Josip Oleak, blagajnikom Jurij Jamšek, knjižničarjem Ivan Tul.

Hvaljen bodi Bog, da smo tudi mi storili prvi korak za ozdravljanje našega ljudstva, za borbo za pravice zatiranega naroda slovenskega! Le škoda, da nam nedostaja razumništva, da ni nikogar, ki bi nam mogel pojasnjevati to in ono. Kaj čast, sami priprosti ljudje smo! Zato pa se obračamo do našega veleuglednega deželnega poslanca, veleč. gosp. dekana Josipa Kompareta v Ospu s prošnjo, da bi nam en dobrohotno šel na reko se svojimi nasveti! Naša hvaležnost mu je zagotovljena.

Najnovejše vesti.

Dunaj 29. (Državni zbor.) V dopisu do ministrskega predsednika grofa Thuna se izreka zahvala cesarjeva za izraz sočutja povodom smrti nadvojvodinje Natalije. Po prijavitelju raznih predsedništvu došlih stvari se je nadaljevala razprava o izjavi vlade. Posl. Menger je z radostjo pozdravil izjavo Dipaulija, ki se je izrekel za Nemce. Z ozirom na zmešnjavo, ki jo je napravil grof Badeni, je menil govornik, da ima sedanja vlada vse drugo nalogo, nego je ona označena v izjavi. Ravnotežje državi bodi pravna zavest. Toda v tej zbornici se je izvršil državni prevrat, katerega ne omenja izjava. Govornik polemizuje proti adresi večine.

Pariz 29. Tukajšnje izdanje lista „New York Herald“ javlja iz Madrida, da je uverjen tamošnji ameriški poslanik, da je zagotovljena mirna rešitev spora med Španjsko in Združenimi državami, in sicer tako, da bode obvarovana čast Španjske, da se Kubi zagotovi samostojnost in da se bode varovali ameriški interesi. Pogovor med ameriškim poslanikom in ministrskim predsednikom španjskim da je zgodovinske važnosti.

Carigrad 28. Govori se, da so odgovori treh vlasti na depešo porte napravili tolik utis, da se sedaj prepričani na merodajnem turškem mestu o potrebi evropskega guvernerja na Kreti.

Trgovinske brojavke in vasi.
Mestnosta Posen in sept. 9.09—9.10 Posen in sept. 12.36 do 12.37 Oves. za spemlad 6.58—6.59
Kata spemlad 8.56. 8.60 Ovesa za maj-juni 1898 5.30 5.32
Pšenica: ponudba in povpraševanje dobro. Prodaja.
25.000 tiseč meterskih stotov. Vreme: lipo.
Bav. nova Santes good average za marec 84.—
za juli 84.50 frankov za 50 kgr.
Hamburg. Santes good average za mesec marec 28.—
za maj 23.50 za september 29.— za december 29.50.

Dokazovanje borza 29. marca 1898.		
	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	101.95	102.10
Avstrijska renta v zlatu	101.75	101.95
Avstrijska renta v kronah	122.30	122.50
Kreditno skladišče	102.—	102.16
London 10 Let.	381.25	384.75
Napoleon	120.50	120.45
20 mark	9.53	9.53
100 Ital. fr.	11.75	11.75
100 Ital. fr.	44.90	44.95

Krojaška obrt

Podpisani sporočam slavnemu občinstvu, da izdelujem **možke obleke** po najnovejem kroju za vsaki stan in po želji. Dela se izvršujejo hitro in točno. Priporočam se torej za obilno naročbo.

Odličnim spoštovanjem.

Gregor Kos,
krojaški mojster v Podmelcu.

Izvežbanega pisarja

išče za svojo pisarno

Dr. Matej Pretner, odvetnik
v Trstu, Corso Piazza S. Giacomo šte. 1.

Svoji k svojim!

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem odprl

Gostilno „All' Appuntamento“
v ulici Geppa št. 10.

Točim izvrstna vina: dalmatinsko in naravno istrsko, črno, kakor tudi belo in vedno frišno pivo.

Skrbel bodem tudi, da vstrežem gostom z okusnimi jedili.

Priporočam se za obilen obisk

udani

Jakob Purkart

A. Cukerin 350krat slajši od sladkorja, kos po 2 nvč.

B. Cukerin 180krat slajši od sladkorja, kos po 1½ nvč.

C. Cukerin v malih pastilkah, kos po 1 nvč.

razpošilja najmanj 100 kosov proti poštenu povzetju.

Jindřich Dojčech

Nusle-Praga.

Trgovcem velik skonto.

Tiskarna Gutenberg

tiskalnik ces. kralj. univerzitetne tiskarne „Styria“

13 Sackstrasse — **GRADEC** — Sackstrasse 13

TOVARNA ZA OBRTE IN CONTO-KNJIGE

sistem „Patent Workmann Chicago“

Razbirni zaved — Knjigovestvo.

priporočuje se za prijazno naročbo se satejdom primernih cen in točno postrežbo.

Izdelovanje vsakovrstnih tiskovin kakor: časnikov, rokovnikov v vsakem obsežu, brošur, plakatov cenikov, računov, memorandumov, okrožnic, papirja za liste in zavitek 2 napisom naslovnih listov jedlinih list, pavilij itd. itd. — Bogata zaloga glavnih, Conto-Corrent-knjig, Saldi-Conti, Fakture Debitoren, Creditoren, Cassa-knjig, Strazza, Memoriale, Journalov Prima-note, odpravnih, menjilnih časo-zapadlih in knjig za kopiranje, kakor tudi vseh pomoznih knjig, potem razbirnega (črtanega) papirja, Conto-Corrent, avilnega papirja za kopiranje, listov iz kavčeka za kopiranje, skledic iz cinka za kopiranje itd.

Za naročbe in nadaljnja pojasnila obrniti se je do glavnega zastopnika

Trst, Via delle Acque 5 — **ARNOLDO COEN** — Trst, Via delle Acque 5